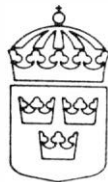

Motion till riksdagen

1987/88:K501

av Margareta Andrén och Lars Ernestam (fp)

om slopande av övre åldersgräns för innehav av offentliga uppdrag

Mot.
1987/88
K501 – 505

Det är viktigt att sträva efter ett samhälle med valfrihet. Valfriheten skall också gälla de äldre. Åldrandet är en individuell process som sker successivt, varför man inte kan fastslå någon speciell åldersgräns för när man blir gammal. Detta har ju också bl. a. kommit till uttryck i att riksdagen beslutat införa en rörlig pensionsålder.

Varför skall en pigg och alert 70-åring få vara regeringsledamot, riksdagsledamot, sitta i landsting eller kommunfullmäktige men inte få tjänstgöra som nämndeman?

De åldersgränser som nu gäller för offentliga uppdrag bör avskaffas. Det är många gånger ett slöseri att man i samhällsarbetet inte tillräckligt drar nytta av äldre personer.

1963 infördes 70-årsgräns för ett mindre antal offentliga uppdrag, bl. a. för nämndemän, för ledamotskap av taxeringsnämnder och domkapitel.

Konstitutionsutskottet gjorde 1982 och 1983 uttalanden av innebörden att det inom regeringskansliet inletts en prövning av åldersgränserna och att resultatet av denna prövning borde avvaktas innan ställning togs i frågan.

I propositionen 1982/83:126 togs frågan upp vad gäller nämndemannauppdrag och där föreslogs att åldersgränsen fortfarande skulle vara 70 år. Föredragande statsrådet framhöll bl. a.: "För nämndemannauppdrag är det, som jag anför i det föregående, av största betydelse att uppdragstagarna har en bred folklig förankring. Det kan därför inte komma i fråga att utan tungt vägande skäl genom valbarhetsvillkor utesluta stora grupper av medborgare. För min del anser jag dock att de skäl som år 1963 ansågs tala för införandet av en övre åldersgräns för nämndemän alltjämt är bärande."

Som motivering härför anförde statsrådet bl. a.: "Jag vill för övrigt erinra om att de lagfarna domarna är skyldiga att avgå med pension från sina tjänster vid 65 års ålder."

Med denna motivering skulle det ju innebära att inga pensionärer skulle få tjänstgöra i några offentliga uppdrag, eftersom tjänstemännen i vederbörande offentliga styrelser eller nämnder som regel inte har någon tjänstgöring efter 65 år. Det skulle dock vara helt oralistiskt.

Tunga remissinstanser som Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet och Landsorganisationen ställde sig också positiva till att slopa åldersgränsen.

Pensionärernas riksorganisation (PRO) beslöt också på sin rikskongress

1985 att verka för att åldersgränsen uppåt för offentliga uppdrag slopas. Som motivering härför anfördes bl. a.: "Det är viktigt att skiftande åldrar är representerade i nämnder och styrelser. Även pensionärerna skall ha rätt att vara representerade i politiska organ. I dag finns ca 1 300 000 personer över 65 år. Det är rimligt att också denna grupp skall kunna påverka landets utveckling."

Även representanter för andra pensionärsorganisationer har uttalat sig för slopande av åldersgränsen.

Riksdagen har de senaste åren behandlat likartade motionsyrkanden och lämnat motionen utan bifall. Frågan om åldersgränser gäller nu i stort sett endast nämndemannauppdrag. Dessa uppdrag har klar förtroendemannakarakaktär och vi finner inte de skäl som anförts för att behålla åldersgränserna bärande. Vi förutsätter att de politiska partierna vid sina nomineringar och kommunerna och landstingen i beslutssammanhangen har erforderlig kompetens för att tillse att nämndemannakåren blir allsidigt sammansatt.

Vi har uppmärksammat att det i Ds Ju 1987:18 lämnats förslag som överensstämmer med den uppfattning vi framfört i våra motioner.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändring i tillämpliga lagar och förordningar så att ingen övre åldersgräns fastställs för innehav av offentliga uppdrag.

Stockholm den 13 januari 1988

Margareta Andrén (fp)

Lars Ernestam (fp)